

KLASA: UP/I 034-03/19-01/011
URBROJ: 580-09/64-2020-012
Zagreb, 16. siječnja 2020.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja na temelju članka 31., članka 38. stavka 5. i 9., te članka 58. stavka 1. točke 15. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/09 i 80/13), temeljem inicijative poduzetnika Solmex d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Horvaćanska cesta 53, za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma protiv poduzetnika Gradatin d.o.o. sa sjedištem u Sesvetama, Livadarski put 19, i poduzetnika Agra-trgovina d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Kačićeva 6, na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: Mladen Cerovac, mag. iur., predsjednik Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, Vesna Patrlj, dipl. iur., zamjenica predsjednika Vijeća, dr. sc. Mirta Kapural, dipl. iur., Denis Matić, dipl. iur. i mr. sc. Ljiljana Pavlic, članovi Vijeća, sa 1/2020. sjednice, održane 16. siječnja 2020. donosi sljedeće

RJEŠENJE

Inicijativa se odbacuje jer ne postoje uvjeti za pokretanje postupka po službenoj dužnosti.

Obrazloženje

1. Inicijativa za pokretanje postupka

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: AZTN) je, u smislu članka 37. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br: 79/2009 i 80/2013; dalje: ZZTN) 23. srpnja 2019., zaprimila inicijativu poduzetnika Solmex d.o.o. iz Zagreba, Horvaćanska cesta 53, zastupanog po [...] odvjetnici iz [...], (dalje: Solmex) za pokretanje postupka protiv poduzetnika Gradatin d.o.o. sa sjedištem u Sesvetama, Livadarski put 19 (dalje: Gradatin) i poduzetnika Agra-trgovina d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Kačićeva 6 (dalje: Agra-trgovina), radi utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma u smislu članka 39., a primjenom članka 8. ZZTN-a.

Podnositelj inicijative naveo je kako poduzetnici Gradatin i Agra-trgovina nude i prodaju specijalna vozila i strojeve za održavanje kanalizacije, komunalnu opremu, rezervne dijelove, a pružaju i usluge servisiranja. Gradatin na području Republike Hrvatske zastupa i prodaje vozila proizvođača Kaiser Moro (dalje: Moro), a Agra-trgovina zastupa i prodaje vozila proizvođača Muller Umvvelttechnik GmbH (dalje: Muller). U odnosu na CCTV opremu (kamere za snimanje sustava odvodnje), Agra-trgovina prodaje opremu proizvođača IBAK kojeg u Republici Hrvatskoj također i zastupa.

S obzirom na istovjetne djelatnosti koje obavljaju, poduzetnici Gradatin i Agra-trgovina konkurencija su jedan drugom na tržištu javne nabave vozila za održavanje sustava

odvodnje. Kupci vozila za održavanje sustava odvodnje su uglavnom trgovačka društva koja obavljaju djelatnost vodoopskrbe i odvodnje, odnosno javna poduzeća čiji su osnivači jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koja vozila mogu nabavljati i nabavljaju isključivo u postupcima javne nabave. U posljednjih nekoliko godina, sukladno navodima podnositelja inicijative, u postupcima javne nabave pojavljuje se isključivo jedan ponuditelj, ili Gradatin ili Agra-trgovina dok su iznimka jedino postupci javne nabave na području Istarske županije u kojima ovi poduzetnici nastupaju zajednički ili putem društva CNM & CO. d.o.o., Ružići I/a, Jurdani (dalje: CNM). CNM se bavi vozilima za prikupljanje otpada, a ne vozilima za održavanje sustava kanalizacije, ali kada Gradatin ili Agra-trgovina nude svoja vozila i komunalnu opremu u postupcima javne nabave na području Istarske županije onda to čine nastupajući uz ili putem društva CNM kojemu je sjedište u Istarskoj županiji.

Podnositelj inicijative naveo je postupke javne nabave u kojima je po njegovom mišljenju vidljiv prestanak natjecanja između poduzetnika Gradatin i Agra-trgovina, pa tako navodi otvoreni postupak javne nabave opreme za održavanje i upravljanje sustavom odvodnje te nabave i implementacije GIS-a naručitelja Odvodnja Poreč d.o.o., Poreč, oznake: 2016/S 006-0003217, koji je bio podijeljen na 3 grupe. Za grupu 1, su tražene tri različite vrste specijalnih vozila za održavanje kanalizacije a pristigla je isključivo ponuda CNM-a i tom ponudom su ponuđena vozila proizvođača Muller kojeg zastupa Agra-trgovina i vozila proizvođača Moro kojeg zastupa Gradatin. Za grupu 3, je tražena komunalna oprema, a pristigla je jedino ponuda Agra-trgovine. S obzirom da su to bile jedine ponude one su i odabrane, unatoč tome što je za grupu 1 ponuda premašila procijenjenu vrijednost nabave jer je vrijednost nabave za grupu 1 iznosila 6.266.500,00 kuna bez PDV-a, a ponuda društva CNM iznosila je [...] kuna bez PDV-a.

U otvorenom postupku javne nabave specijalnih vozila za sustav odvodnje i CCTV kamere s vozilom koji je proveo naručitelj Odvodnja Rovinj-Rovigno d.o.o., Rovinj, oznake: 2016/S 002-0008101, pristigla je isključivo ponuda zajednice ponuditelja koju čine CNM i Agra-trgovina. U ponudi su nuđena vozila proizvođača Muller i kamera proizvođača IBAK koje zastupa Agra-trgovina, ali i vozila proizvođača Moro kojeg zastupa Gradatin.

Otvoreni postupak javne nabave opreme za održavanje sustava odvodnje i vodoopskrbe koji je provela Privreda d.o.o., Petrinja, oznake: 2016/S 005-0015911 bio je podijeljen na 3 grupe. Za grupu 2 pristigla je isključivo ponuda poduzetnika Gradatin, a za grupu 3 isključivo ponuda Agra-trgovine.

U otvorenom postupku javne nabave opreme za održavanje sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda aglomeracije Velika Gorica, naručitelja VG Vodoopskrba d.o.o., Velika Gorica, oznake: 2018/S 0F5-0004122, predmet nabave bio je podijeljen na 2 grupe. U odnosu na obje grupe pristigle su isključivo ponude Agra-trgovine i to obje iznad procijenjene vrijednosti javne nabave.

U otvorenom postupku javne nabave opreme za održavanje sustava odvodnje Požega koji je provela Tekija d.o.o., Požega, oznake: 2019/S 0F5-0019561, pristigla je isključivo ponuda Gradatina koja je bila iznad procijenjene vrijednosti nabave koja je u ovom postupku procijenjena na 3.094.500,00 kuna bez PDV-a, a ponuda Gradatina iznosila je [...] kuna, odnosno bila je za čak [30-40]% viša od procijenjene vrijednosti nabave. Podnositelj inicijative smatra da ponuda koja po cijeni nadilazi procijenjenu vrijednost nabave za čak [30-40]% može imati smisla isključivo ako je jedina. Iz navedenog Solmex zaključuje kako je Gradatinu bilo poznato da u predmetnom postupku javne nabave svoje ponude neće dostaviti drugi poduzetnici.

U otvorenom postupku javne nabave opreme za održavanje sustava odvodnje koji su provele Vode Jastrebarsko d.o.o., Jastrebarsko, oznake: 2018/S 0F6-00319S9, pristigla je jedino

ponuda Agra-trgovine koja je za [...] kuna, odnosno za čak [20-30]% bila viša od procijenjene vrijednosti nabave.

Podnositelj inicijative ističe kako je s obzirom na navedene javne nabave jasno da su ti poduzetnici sklopili zabranjeni sporazum u smislu članka 8. ZZTN-a kojim su podijelili tržište, odnosno izvore nabave, na način da dogovorno određuju koji će se od tih poduzetnika javiti kao isključivi ponuditelj u postupku javne nabave u kojem onda drugi poduzetnik neće konkurirati njegovoj ponudi, a time niti cijeni. S obzirom da u Republici Hrvatskoj, osim poduzetnika Gradatin i Agra-trgovina, postoje i drugi poduzetnici koji prodaju vozila i opremu za održavanje odvodnje drugih proizvođača (vozila za održavanje sustava odvodnje njemačkog proizvođača Kroll, talijanskog Cappellotto, talijanskog Jurop i hrvatskog HP sistemi Plečko, te CCTV oprema proizvođača Rico, IPEK i Kummert), podjela tržišta u postupcima javne nabave između ova dva poduzetnika ne bi bilo moguća da u njoj ne sudjeluju i javni naručitelji. Naime, nuđenje vozila i opreme navedenih proizvođača onemogućavaju naručitelji neprestanim propisivanjem istovjetnih tehničkih specifikacija koje onemogućavaju ili znatno otežavaju nuđenje bilo kojih vozila osim vozila proizvođača Moro ili Muller, odnosno bilo koje CCTV opreme osim proizvođača IBAK.

Zbog svega navedenog, podnositelj inicijative nastojao je ishoditi promjene u postojećim tehničkim specifikacijama koje su istovjetne kod svih naručitelja u Republici Hrvatskoj, koje bi omogućile podnositelju inicijative da u postupcima javne nabave nudi jednakovrijednu opremu renomiranih proizvođača. Prijedlozi izmjena postojećih tehničkih specifikacija podneseni su nizu naručitelja, ali neosnovanim odbijanjem pojedinih prijedloga, naručitelji su odlučni u potpori postojeće diobe tržišta.

Također, Zakonom o javnoj nabavi propisano je da naručitelji prije pokretanja postupka javne nabave u pravilu provode analizu tržišta u svrhu pripreme nabave, a naručitelji su pri tome ovlašteni tražiti savjete od neovisnih stručnjaka, nadležnih tijela ili samih sudionika na tržištu. Iz svih izvješća o postupcima prethodnog savjetovanja u kojima je sudjelovao podnositelj inicijative proizlazi da unatoč zaprimljenim prijedlozima izmjena tehničkih specifikacija i argumentima koji su naručiteljima dostavljeni, niti jedan od njih nije proveo analizu tržišta, zatražio mišljenje neovisnih stručnjaka, nadležnih tijela ili sudionika na tržištu niti je radi objašnjenja o mogućim drugim tehničkim rješenjima, odnosno jednakovrijednim vozilima i opremi koja se nudi održao sastanak.

Slijedom navedenog, podnositelj inicijative zaključuje kako su Gradatin i Agra-trgovina, koji su inače konkurenti na tržištu, gotovo isključivi ponuditelji specijalnih vozila za održavanje sustava odvodnje i CCTV kamera za inspekciju sustava odvodnje u postupcima javne nabave koje provode javna društva nadležna za vodoopskrbu i odvodnju. Budući da poduzetnici više ne konkuriraju jedno drugom u tim postupcima, već u njima nastupa isključivo jedan od njih, postoji osnovana sumnja da su Gradatin i Agra-trgovina sklopili sporazum o podjeli tržišta kojim se narušava tržišno natjecanje. Sukladno mišljenju podnositelja inicijative, takva podjela tržišta ne bi bila moguća da u toj podjeli ne sudjeluju javni naručitelji koji obavljaju djelatnost vodoopskrbe i odvodnje na području Republike Hrvatske. Naime, propisivanjem tehničkih specifikacija, naručitelji sprječavaju da u postupcima javne nabave koje oni provode sudjeluju drugi poduzetnici. Time naručitelji krše načelo tržišnog natjecanja, načelo jednakog tretmana i načelo zabrane diskriminacije. Zbog navedenog, podnositelj inicijative predlaže AZTN-u provesti zakonom propisani postupak i donijeti rješenje o utvrđenju zabranjenog sporazuma između društava Agra-trgovina i Gradatin kojim će se tim društvima izreći odgovarajuća upravno-kaznena mjera.

U prilogu inicijative, Solmex je dostavio Ponudu vozila za održavanje kanalizacije javno objavljenu na internetskoj stranici Gradatina, podatke o partnerima proizvođača Muller, Objavu opisa djelatnosti Agra-trgovine, Zapisnik o javnom otvaranju ponuda u postupku javne nabave naručitelja Slavča d.o.o., Zapisnik o javnom otvaranju ponuda u postupku

naručitelja Odvodnja Poreč d.o.o., fotografije isporučenih vozila Muller i Moro te kombija za CCTV inspekciju za naručitelja Odvodnja Poreč d.o.o., Zapisnik o javnom otvaranju ponuda naručitelja Odvodnja Rovinj - Rovigno d.o.o. te fotografije isporučene opreme IBAK, Zapisnik o javnom otvaranju ponuda naručitelja Privreda d.o.o., Zapisnik o javnom otvaranju ponuda naručitelja VG Vodoopskrba d.o.o., Zapisnik o javnom otvaranju ponuda naručitelja Tekija d.o.o., Zapisnik o javnom otvaranju ponuda naručitelja Vode Jastrebarsko d.o.o., Specifikacije CCTV opreme IBAK ORPHEUS 2, Specifikaciju kontrolne jedinice IBAK s LCD zaslonom od 5", Specifikacija vitla proizvođača IBAK te prijedloge za izmjenu tehničkih specifikacija podnesenih slijedećim javnim naručiteljima u postupcima prethodnog savjetovanja: Tekija d.o.o. (18. veljače 2019. i 18. travnja 2019.), Međimurske vode d.o.o. (2. travnja 2019.), Vinkovački vododovod i kanalizacija d.o.o., (15. ožujka 2018. i 28. studenoga 2018.), Vode Lipik d.o.o. (4. rujna 2018. i 13. svibnja 2019.), 6. maj odvodnja d.o.o. (2. srpnja 2018.) i VG vodoopskrba d.o.o. (19. ožujka 2018.).

2. Prethodno ispitivanje stanja na mjerodavnom tržištu

Temeljem predmetne inicijative, kako bi utvrdila ima li u konkretnom slučaju dostatnih indicija za pokretanje postupka po službenoj dužnosti protiv Agra-trgovine i Gradatina radi utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja u smislu članka 38. i 39. ZZTN-a, a vezano uz primjenu članka 8. ZZTN-a koji uređuje zabranjene sporazume poduzetnika, AZTN je u okviru svoje nadležnosti iz članka 32. točke 1. podtočke (a) i (b) ZZTN-a proveo prethodno ispitivanje stanja na mjerodavnom tržištu javne nabave specijalnih vozila i komunalne opreme za održavanje sustava odvodnje u Republici Hrvatskoj.

Dopisom AZTN-a od 17. rujna 2019. zatraženo je od poduzetnika Agra-trgovine i Gradatina očitovanje na navode iz inicijative poduzetnika Solmex od 23. srpnja 2019., popis svih proizvoda i usluga koji ulaze u djelatnost poduzetnika, popis svih postupaka javne nabave u 2016., 2017., 2018. i 2019. u kojima su sudjelovali poduzetnici Agra-trgovina i Gradatin. Od poduzetnika je također zatraženo očitovanje o tome kako odlučuju u kojem postupku javne nabave će sudjelovati sa svojom ponudom, detaljno očitovanje o suradnji poduzetnika Agra-trgovina i Gradatin, te preslike ugovora koje je Agra-trgovina sklopila s Gradatinom u razdoblju od 1. siječnja 2015. do dana predmetnog dopisa. Također je zatraženo detaljno očitovanje o suradnji Agra-trgovine i Gradatina s poduzetnikom CNM te preslike ugovora koje su sklopili s njim u razdoblju od 1. siječnja 2015. do dana predmetnog dopisa, kao i očitovanje Gradatina o razlozima zbog kojih je ponuđena cijena u otvorenom postupku javne nabave opreme za održavanje sustava odvodnje Požega, koji je provela Tekija d.o.o., Požega, oznake 2019/S 0F5-0019561, bila znatno viša u odnosu na procijenjenu vrijednost predmeta nabave u navedenom postupku, odnosno očitovanje Agra-trgovine o razlozima zbog kojih je ponuđena cijena u otvorenom postupku javne nabave naručitelja Vode Jastrebarsko d.o.o., Jastrebarsko, oznake 2018/S 0F6-0031989, bila znatno viša u odnosu na procijenjenu vrijednost predmeta nabave u navedenom postupku.

2.1. Očitovanje Gradatina

AZTN je e-poštom 7. listopada 2019. zaprimio zahtjev za produljenjem roka poduzetnika Gradatin koje mu zaključkom AZTN-a od 7. listopada 2019. i odobren. Očitovanje Gradatina, zastupanog po opunomoćenici [...], odvjetnici iz [...], AZTN je zaprimio 11. studenog 2019.

Gradatin se uvodno očitovao kako prodaje specijalna vozila i strojeve za održavanje kanalizacije proizvođača Moro, kojeg i zastupa na području Republike Hrvatske, komunalnu opremu i rezervne dijelove te pruža usluge servisiranja za robu koju prodaje.

Navode podnositelja inicijative da su Gradatin i Agra-trgovina „sklopili sporazum o podijeli tržišta" tako da su od 2016. pa sve do danas, podijelili tržište na način da su dogovorili da

jedan drugom ne konkuriraju u postupcima javne nabave specijalnih vozila za održavanje sustava odvodnje i CCTV kamera za inspekciju sustava odvodnje u Republici Hrvatskoj, a koje provode javna društva nadležna za vodoopskrbu i odvodnju, Gradatin je ocijenio u potpunosti netočnim. Naime, u promatranom razdoblju prihodi Gradatina vezani uz prodaju specijalnih vozila za održavanje sustava odvodnje i CCTV kamera za inspekciju sustava odvodnje u ukupnom prometu su gotovo pa zanemarivi. U 2016. taj udio je iznosio [30-40]%, u 2017. udio je iznosio [0-5]%, dok udio u 2018. i 2019. iznosi 0 %, iako su zaključeni ugovori sa naručiteljima za 2019., ali još uvijek nije došlo do isporuke robe odnosno proizvoda.

Gradatin se očitovao i na navode podnositelja inicijative kako bi naručitelji prije pokretanja postupka javne nabave trebali provesti analizu tržišta u svrhu što bolje pripreme nabave sukladno odredbi članka 198. stavak 1. i 2. Zakona o javnoj nabavi („Narodne novine“ br. 120/2016), te je naglasio kako je tek izmjenama Zakona o javnoj nabavi, koji je na snazi od 1. siječnja 2017., implementirana Direktiva 2014/24 i 25/EU Europskog parlamenta i Vijeća, koja predviđa istraživanje tržišta. U pravilu se istraživanje tržišta primjenjuje tek kada predmet nabave nije dovoljno poznat i kada se ne radi o uobičajenim predmetima nabave, te je i preporuka Državnog ureda za reviziju od 3. studenoga 2014., bila da se u postupcima javne nabave koristi isključivo konzervativni pristup po kojem je rizično imati bilo kakve tržišne kontakte u vezi istraživanja tržišta, a glede predmeta nabave, prije javne objave postupka. Tek je izmjenama Zakona o javnoj nabavi, normirano „istraživanje tržišta“, ali se i takvo istraživanje rijetko primjenjuje zbog mogućeg tumačenja kao ograničenja tržišnog natjecanja i diskriminacije ili kao saznanja i informacije koje je potencijalni ponuditelj stekao prije početka postupka javne nabave, a koji ga dovode u prednost u odnosu na ostale gospodarske subjekte.

U nastavku, Gradatin je naveo kako je također potpuno netočan navod iz inicijative Solmexa kako se u razdoblju od 2016. do 2019. na javnim natječajima vezanim uz nabavu specijalnih vozila za održavanje sustava odvodnje uvijek javlja samo jedan naručitelj, ili Gradatin ili Agra-trgovina, a sve s obzirom na njihov navodni sporazum o podijeli tržišta.

Gradatin je dostavio u spis popis postupaka javne nabave specijalnih vozila za održavanje sustava odvodnje i CCTV kamera za inspekciju sustava odvodnje, koje provode javna društva nadležna za vodoopskrbu i odvodnju, iz kojeg je razvidno kako se Gradatin u navedenom razdoblju nadmetao u ukupno 18 postupka, od čega je u 4 postupka Agra-trgovina konkurirala Gradatinu.

U postupku javne nabave naručitelja Vodovod Osijek d.o.o. iz Osijeka, EV br. nab: 05-16, od 2. veljače 2016., za predmet nabave Oprema za održavanje sustava vodoopskrbe i odvodnje po grupama, dostavljene su ponude za grupu 1., procijenjene vrijednosti natječaja 6.049.040,27 kuna (bez PDV-a) i to kako od strane Gradatina tako i od Agra-trgovine, a odabrana je ponuda Agra-trgovina.

U postupku javne nabave za naručitelja Slavča d.o.o. iz Nove Gradiške, EV br. nab: VV-03-16, od 12. travnja 2016., za predmet nabave: Vozilo za prijevoz fekalija, po grupama, procijenjene vrijednosti 1.900.000,00 kuna (bez PDV-a), oba poduzetnika su dostavili ponude za grupu 2., a odabrana je Agra-trgovina.

Zasebne ponude su Gradatin i Agra-trgovina dostavili i u postupku javne nabave za naručitelja Albanež d.o.o. iz Pule, EV br. nab: 20-16-OT od 17. lipnja 2016., za predmet nabave: Komunalno vozilo za čišćenje i uklanjanje nečistoća iz kanalizacijskih cijevi te njihovo transportiranje do mjesta deponiranja, procijenjene vrijednosti natječaja 2.150.000,00 kuna (bez PDV-a), ali je postupak u konačnici poništen jer nije bilo odobreno financiranje opreme iz EU fondova.

U postupku javne nabave za naručitelja Privreda d.o.o. iz Petrinje, EV br. Nab: 3/1.1, od 18. srpnja 2016., za predmet nabave: nabava opreme za održavanje sustava odvodnje i vodoopskrbe koji je bio podijeljen u tri grupe, a oba poduzetnika su dostavili ponude za grupe 2. i 3., procijenjene vrijednosti natječaja 2.800.000,00 kuna (bez PDV-a) za grupu 2. odnosno 1.513.000, 00 kuna (bez PDV-a) za grupu 3., te je za grupu 2 odabran Gradatin, a za grupu 3 je odabrana Agra-trgovina.

Vežano uz način donošenja odluka u kojem postupku javne nabave će sudjelovati sa svojom ponudom, Gradatin se očitovao kako nakon objave postupka javnog nadmetanja, odjel prodaje vozila unutar Gradatina analizira opće uvjete i tehničke specifikacije radi dostavljanja dokumentacije principalu, odnosno proizvođaču koji odlučuje je li s obzirom na tehničke specifikacije i tehnološke zahtjeve uopće u mogućnosti zadovoljiti uvjete pa samim time i rokove. Tek kada se od proizvođača odnosno principala dobije potvrda da se mogu zadovoljiti uvjeti nadmetanja, započinje se sa pripremama i izradom dokumentacije za postupak.

Iako Gradatin u nastavku ističe kako s Agra-trgovinom nema zaključen niti jedan Ugovor o poslovnoj suradnji, ipak je naveo kako je izvršio narudžbu od 10. studenog 2016. za isporuku specijalnog vozila s opremom za CCTV inspekciju kanalizacijskih cijevi u vrijednosti [...] kuna plus PDV, dok je Agra-trgovina 11. travnja 2019., izvršila narudžbu za isporuku jednog specijalnog vozila za čišćenje sistema odvodnje vrijednosti [...] kuna plus PDV. O suradnji s poduzetnikom CNM u razdoblju od 1. siječnja 2015. do dana predmetnog podneska, Gradatin se očitovao kako nikada nije poslovno surađivao niti zaključio Ugovor o poslovnoj suradnji sa navedenim poduzetnikom.

Vežano za upit AZTN-a iz dopisa od 17. rujna 2019. o razlozima zbog kojih je ponuđena cijena Gradatina u otvorenom postupku javne nabave za održavanje sustava odvodnje Požega, koji je provela Tekija d.o.o., Požega, oznake 2019/S 0F5-0019561 bila znatno viša u odnosu na procijenjenu vrijednost predmeta nabave u navedenom postupku, Gradatin je prvo istaknuo kako se na navedeni javni natječaj javio jedino on, s tim da se u prethodno objavljenom postupku savjetovanja Solmex javio sa prijedlogom izmjene natječajne dokumentacije, koji je i usvojen, ali se Solmex ipak nije javio na predmetno nadmetanje. Potom je pojasnio kako se postupci javne nabave međusobno razlikuju ovisno o vrsti institucije koja provodi nabavu, prirodi same nabave te sektoru za koji se nabava vrši (posebna pravila vrijede za postupke javne nabave u vodnim, energetskim ili sličnim sektorima). Sukladno tome, određivanje procijenjenih vrijednosti nabave u postupcima javne nabave je složen postupak koji mora biti segmentiran te tehnički i tehnološki dovoljno meritoran. Ekonomski najpovoljnija ponuda iz perspektive naručitelja određuje se na temelju troška životnog vijeka proizvoda ili usluge te može uključivati najbolji omjer cijene i kvalitete, a naručitelje bi se trebalo poticati na kriterije za odabir ponude koji im omogućuju dobivanje visokokvalitetnih radova, roba i usluga koje su optimalno prilagođeni njihovim potrebama. Stoga konzultanti projektnih agencija i ureda angažiranih od strane javnih institucija temeljem istraživanja tržišta kroz prikupljanje ponuda s tehničkim opisima i korištenjem drugih javnih informacija donose konačna mišljenja glede formiranja procijenjenih vrijednosti nabave. Korištenje takve metodologije ne može biti dovoljno egzaktno te nije neuobičajeno da često prikupljene ponude probijaju prethodno procijenjene vrijednosti. Cijena metala, cijena rada nakon krize, uvođenje inovativnijih, tehnološki te konstrukcijski boljih metoda utječu na poskupljenje proizvoda ali se zato smanjuju troškovi održavanja i eksploatiranja. Stoga je prisutan trend stalnog rasta cijena u svim metalo-prerađivačkim sektorima od 1,5 do 3% na godišnjoj razini proizvodnje, a koji direktno sudjeluje u formiranju konačne prodajne cijene. Tako su procijenjene vrijednosti nabave u postupku javne nabave specijalnih vozila naručitelja Tekija d.o.o. formirane prije više godina, te bi današnja cijena konačnog proizvoda koji je detaljno pred-projektiran, bila osjetno veća.

U prvitku očitovanja, Gradatin je dostavio tabelarni prikaz udjela u ukupnom prihodu za 2016., 2017. i 2018., popis svih postupaka javne nabave za specijalna vozila za održavanje sustava odvodnje i CCTV kamera za inspekciju sustava odvodnje u razdoblju od 2016. do danas te zapisnik sa otvaranja ponuda u postupku javne nabave naručitelja Albanež d.o.o. objavljenog 17. lipnja 2016.

2.2. Očitovanje Agra-trgovine

Agra-trgovina je dopis AZTN-a od 17. rujna 2019. zaprimila 1. listopada 2019. Nakon zaprimanja zahtjeva za produljenjem roka od 2 listopada 2019., AZTN je Zaključkom istog dana odobrio produženje roka za dostavu dokumentacije do 4. studenog 2019., a Zaključkom AZTN-a od 16. listopada 2019. rok je, na zahtjev Agra-trgovine, dodatno produžen do 15. studenog 2019. kada je očitovanje poduzetnika, zastupanog po opunomoćenici [...], odvjetnici iz [...], i zaprimljeno u AZTN-u.

Agra-trgovina je u cijelosti odbacila tvrdnje podnositelja inicijative o postojanju sporazuma između Gradatina i Agra-trgovine o međusobnom nenatjecanju, kao i tvrdnje o pogodovanju istima od strane javnih naručitelja na način da određivanjem tehničkih specifikacija predmeta nabave koje odgovaraju proizvodima proizvođača Moro, Muller i IBAK u javnim natjecanjima onemogućuju sudjelovanje ponuditeljima proizvoda drugih proizvođača.

S ciljem pojašnjenja kako je bilo kakvo utjecanje na naručitelje u predmetnim postupcima javne nabave, Agra-trgovina je iznijela opširan pregled i analizu cjelokupnog postupka javne nabave, od pripreme i prijave projekta za dodjelu bespovratnih sredstava EU do provođenja postupka javne nabave u okviru spomenutih projekata, a sve s aspekta javnih naručitelja odnosno obveznika postupka javne nabave.

U konkretnom slučaju postupci javne nabave su se provodili u svrhu nabave specifične opreme za održavanje sustava odvodnje i vodoopskrbe, a koja se sastoji od specijalnih kombiniranih vozila za čišćenje i sustav odvodnje, specijalnih CCTV kamera s potrebnim vozilima i opremom te druge dodatne opreme za održavanje sustava odvodnje i vodoopskrbe, te su bili provedeni u okviru projekata koji su financirani bespovratnim sredstvima iz fondova Europske unije, u okviru „Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.“ a u vezi s ciljem „Ulaganje za rast i radna mjesta“.

Postupci javne nabave sufinancirani sredstvima iz fondova EU predstavljaju kompleksne postupke u kojima navedeni projekt prolazi kroz nekoliko faza i različitih razina kontrole, što od strane europskih stručnjaka, što od strane nadležnih nacionalnih tijela (Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Hrvatske vode, Ministarstvo financija, Agencija za reviziju sustava provedbe programa EU, Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU (dalje u tekstu; „SAFU“)). Naručitelji prilikom pripreme projekta, kao i prilikom izrade dokumentacije za nadmetanje, angažiraju stručne savjetnike koji se biraju u postupku javne nabave. Pritom, Studiju izvodljivosti, kao jedan od ključnih dokumenata koji se prilažu projektnoj prijavi, pregledavaju kako nadležna nacionalna tijela, tako i JASPERS, odnosno europska inicijativa Europske komisije za pružanje besplatnih i neovisnih tehničkih savjeta kojima bi se državama članicama EU pomoglo da pripreme kvalitetne projekte. S druge strane, tehničke specifikacije za nabavu opreme koja se određuje u dokumentaciji za nadmetanje u okviru postupka javne nabave, izrađuje stručna osoba koju je naručitelj izabrao putem postupka javne nabave. Tako pripremljena dokumentacija u konkretnim slučajevima mora proći nekoliko razina kontrole od strane Hrvatskih Voda i SAFU. Navedena dokumentacija za nadmetanje mora biti u skladu s već prethodno pregledanom i odobrenom Studijom izvodljivosti u kojoj se daju osnovne upute o tome što je potrebno da se određeni projekt realizira. Agra-trgovina je kao osobito bitno napomenula da se naručitelj mora pridržavati i

uvjeta iz Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava iz fondova EU, jer će u protivnom izgubiti prethodno mu dodijeljena bespovratna sredstva.

Vežano uz navode podnositelja inicijative o tehničkim kriterijima koji „pogoduju“ jedino proizvođačima Muller i IBAK koje zastupa Agra-trgovina, ista zaključuje kako su navodi Solmexa netočni, jer upravo Solmex u svojim ponudama na javnim natječajima navodi da tehničke kriterije ispunjava u cijelosti. U vezi s navedenim, Agra-trgovina je istaknula kako Solmex nije dostavio nikakav dokaz da je njegova ponuda bila odbijena iz razloga što nije ispunjavao tehničke kriterije koji su propisani u dokumentaciji za nadmetanje.

Naime, europska regulativa određuje kako tehnička specifikacija ne može predstavljati razlog za diskvalificiranje ponuditelja ako je on dokazao da prikladnim sredstvom udovoljava na jednakovrijedan način zahtjevima iz tehničke specifikacije. Opće je pravilo u postupcima javne nabave koji su sufinancirani sredstvima iz fondova EU, da naručitelj neće odbiti ponudu zbog toga što ponuđeni radovi, roba ili usluge nisu u skladu s tehničkim specifikacijama. Međutim, u tom slučaju naručitelj će od ponuditelja zahtijevati da na zadovoljavajući način dokaže, bilo kojim prikladnim sredstvom (dokumentacija o proizvodu, tehničke karakteristike, atesti, norme, certifikati, sukladnosti i ostalo) da rješenja koja predlaže na jednakovrijedan način zadovoljavaju zahtjeve. Navedeno pravilo je u skladu s člankom 42. stavkom 5. Direktive 2014/24/EU Europskog Parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ.

Agra-trgovina također osporava navode iz inicijative od 23. srpnja 2019. te izričito potvrđuje kako ne postoji niti je ikada postojao dogovor ili sporazum, u pisanom ili usmenom obliku između poduzetnika Gradatin i Agra-trgovina o podjeli tržišta. Naprotiv, kada se promatraju javni natječaji u posljednjih 20 godina, nedvojbeno je „dinamična“ konkurencija između dvoje poduzetnika koji su u djelatnosti prodaje specijalnih vozila za održavanje sustava odvodnje neposredni konkurenti koji se međusobno natječu za izbor najpovoljnijeg ponuditelja. Solmex se u inicijativi isključivo poziva na postupke javne nabave koji su se provodili u okviru projekata koji su sufinancirani bespovratnim sredstvima iz fondova EU. Imajući u vidu složenost postupaka prijave projekata za dodjelu bespovratnih sredstava iz fondova EU, postupak odobrenja navedenih projekata te sustav nadzora i kontrole samog postupka javne nabave u okviru takvih projekata jasno je kako je nemoguće utjecati na naručitelja prilikom pripreme dokumentacije za nadmetanje, odnosno prilikom provedbe postupka javne nabave. Agra-trgovina navodi kako je već u tom dijelu inicijativa Solmexa potpuno bespredmetna i usmjerena samo na zlouporabu prava na podnošenje inicijative, odnosno prijedloga za pokretanje upravnog postupka protiv Gradatina i Agra-trgovine.

Sukladno javno dostupnim podacima do kraja 2017. a vežano uz specijalna vozila za održavanje kanalizacije, odnosno sustava odvodnje, Gradatin je uz talijanskog proizvođača Kaiser Moro zastupao i njemačkog proizvođača Kroll Fahrzeueba, ali od početka 2018. njemačkog proizvođača zastupa Solmex, a što je, kako pretpostavlja Agra-trgovina znatno utjecalo na njihovo javljanje na natječaje tijekom 2018. i 2019. Solmex tako u inicijativi kao primjer konkurencije između Gradatina i Agra-trgovine navodi postupak javne nabave naručitelja Slavča d.o.o., objavljen 12. travnja 2016., u vrijeme kada je Gradatin i dalje bio zastupnik proizvođača Kroll. U odnosu na pokušaj insinucije da su poduzetnici sklopili sporazum o podjeli tržišta na način da nisu konkurirali na pojedinim natječajima kako ih navodi Solmex u svojoj inicijativi, Agra-trgovina ističe, kako primjerice u razdoblju nakon 1. siječnja 2016., pored spomenutog natječaja naručitelja Slavča d.o.o., na još dva natječaja je vidljivo natjecanje između Gradatina i Agra-trgovine, a to su postupak javne nabave naručitelja Vodovod Osijek d.o.o. od 2. veljače 2016., predmeta nabave „Oprema za održavanje sustava vodoopskrbe i odvodnje“, te postupak javne nabave naručitelja Albanež d.o.o., od 17. lipnja 2016., predmeta nabave „Komunalno vozilo za čišćenje i uklanjanje nečistoća iz kanalizacijskih cijevi te njihovo transportiranje do mjesta deponiranja“.

Također je netočan navod podnositelja inicijative kako se u postupcima javne nabave specijalnih vozila i komunalne opreme u posljednjih nekoliko godina pojavljuje isključivo jedan ponuditelj i to ili Agra-trgovina ili Gradatin. Naime, u razdoblju od 1. siječnja 2016. do 1. listopada 2019., od 31 postupka javne nabave na kojima je sudjelovala Agra-trgovina, kod njih 12 su svoje ponude podnijeli i drugi poduzetnici te je iz toga vidljiva dinamična konkurencija, uslijed čega je navedena tvrdnja podnositelja inicijative netočna i neistinita. Važno je napomenuti kako je takav odaziv na javna nadmetanja uobičajen te da se identičan odaziv bilježi i u razdoblju od 2010. do 2016.

Agra-trgovina je iznjela detaljno obrazloženje za svaki od 6 natječaja navedenih u inicijativi Solmexa u kojima navodno više „nema konkurencije“ između poduzetnika Gradatin i Agra-trgovina.

Postupak javne nabave naručitelja Odvodnja Poreč d.o.o., Poreč, datuma objave 11. studenog 2015. bio je podijeljen u tri grupe, a Agra-trgovina je dostavila kao jedina ponudu za grupu 3 jer se radi o komunalnoj opremi koju Agra-trgovina ima u svom proizvodnom programu, dok za grupu 1 nije bila u mogućnosti ponuditi sve stavke predmetne grupe, a budući da stavke „Specijalno vozilo za prijevoz i pražnjenje preša i kontejnera“ te „Metalni zatvoreni kontejneri zapremine 7 m³“ nema u svom proizvodno prodajnom programu. Vezano za grupu 1, Agra-trgovina je prodala CNM-u na temelju njegovog zahtjeva, vozila tražena za grupu 1 koja je imala u svom programu.

U postupku javne nabave naručitelja Odvodnja Rovinj d.o.o., Rovinj, datuma objave 18. travnja 2016., predmet nabave je bio nabava specijalnih vozila za sustav odvodnje i CCTV kamere s vozilom. Agra-trgovina je u ovom postupku sudjelovala u zajednici ponuditelja s poduzetnikom CNM u skladu s člankom 3. točkom 8. ZJN, budući da nije bila u mogućnosti ponuditi sve stavke u okviru predmeta nabave s obzirom da stavku „Kombinirano vozilo (3,5 m³) za čišćenje i uklanjanje nečistoća iz kanalizacijskih cijevi“ Agra-trgovina nema u svom proizvodno prodajnom programu, dok za stavku „Kombinirano vozilo (9 m³) za čišćenje i uklanjanje sadržaja septičkih jama“ u trenutku objave javnog natječaja nije imala mogućnost kod dobavljača ishoditi isporuku vozila u zahtijevanom roku isporuke. Ujedno, zbog ranije sklopljenih ugovora u drugim postupcima javne nabave (Vodovod Osijek d.o.o., Vodovod grada Vukovara d.o.o., Međimurske vode d.o.o.), kao i zbog velike financijske izloženosti kod poslovnih banaka u pogledu izdavanja jamstava, Agra-trgovina je odlučila da neće samostalno sudjelovati u konkretnom postupku javne nabave.

Naručitelj Privreda d.o.o., Petrinja, je 18. srpnja 2016. objavio javni natječaj za nabavu opreme za održavanje sustava odvodnje i vodoopskrbe, a natječaj je bio podijeljen u tri grupe. Agra-trgovina je dostavila ponudu za grupu 3 jer je predmet nabave bilo vozilo kojeg Agra-trgovina ima u svom proizvodno prodajnom programu. Navedena ponuda je bila jedina ponuda za grupu 3, te Agra-trgovini nije poznato zašto drugi poduzetnici nisu dostavili svoje ponude. Također je navela kako je u razdoblju od 2015. do 2016. objavljen velik broj javnih natječaja u kojima je Agra-trgovina sklopila određen broj ugovora, tako da su ugovorene i preuzete obaveze prema naručiteljima prelazile operativne mogućnosti poduzetnika za kvalitetno izvršenje preuzetih ugovornih obaveza. Zbog toga je Agra-trgovina odlučila temeljem svoje poslovne odluke da se na određene javne natječeaje više neće javljati jer su postojale realne mogućnosti da se preuzete ugovorne obaveze ne bi mogle kvalitetno izvršiti. Navela je i kako Solmex nije dostavio ponudu ni za jednu grupu nabave, iako je u tom trenutku bio u mogućnosti ponuditi opremu za grupu 3.

Naručitelj VG Vodoopskrba d.o.o., Velika Gorica, je 19. veljače 2018. godine, objavio poziv za nadmetanje, a predmet nabave podijeljen u dvije grupe je nabava opreme za održavanje sustava odvodnje i vodoopskrbe. Agra-trgovina je radi dostavljanja ponude za grupu 1 kupila „Specijalno kombinirano vozilo za usisavanje i ispiranje zapremnine 13 m³“ od Gradatina, dok u odnosu na grupu 2, Agra-trgovina ističe kako u svojoj ponudi ima predmetnu opremu,

a pritom pretpostavlja da Gradatin istu nije imao, zbog čega je Agro-trgovina jedina dostavila ponudu za grupu 2. Agra-trgovini nije jasno zašto Solmex nije predao ponudu iako je za isti tip vozila predavao ponude na drugim natjecajima u 2018. i 2019.

Na natječaj naručitelja Tekija d.o.o. objavljen 10. svibnja 2019 Agra-trgovina se nije javila sukladno poslovnoj odluci društva koja je donesena s pažnjom urednog i savjesnog gospodarstvenika, te vezano za navedeni postupak javne nabave nema nikakvih drugih saznanja.

U postupku javne nabave naručitelja Vode Jastrebarsko d.o.o., objavljenog 28. lipnja 2018., predmeta nabave je nabava specijalnog vozila za ispiranje i čišćenje, a Agra-trgovina je jedina podnijela ponudu, te je kao jedini ponuditelj i odabrana. Ponuđena cijena u iznosu od [...] kuna, iako znatno viša od procijenjene vrijednosti predmeta nabave, prema mišljenju Agra-trgovine ne odstupa od drugih cijena za slična vozila koje je poduzetnik nudio na tržištu u predmetnom periodu. Također, nije jasno zašto se Solmex nije javio na natječaj iako je prema javno dostupnim podacima mogao predati ponudu za predmetno vozilo.

Agra-trgovina je ponovno naglasila kako svi projekti sufinancirani sredstvima fondova EU prolaze kroz dugotrajan proces pripreme, odobravanja, kontrole te potom realizacije, zbog čega od planiranja projekta do realizacije istog potraje i po nekoliko godina. Stoga kod nekih projekata dolazi do toga da procijenjena sredstva planirana za nabavu pojedine opreme nisu dostatna, a što je posljedica tržišnih kretanja cijena opreme, inflacije, ekonomije tržišta i drugih bitnih faktora koji utječu na cijenu opreme na tržištu, a koja se nabavlja u vrijeme realizacije samog projekta odnosno u postupcima javne nabave. Stoga nije razumno očekivati da će cijena opreme biti jednaka u vrijeme izrade kalkulacije i pripreme projekta kao i u vrijeme realizacije projekta. Drugi razlog za razliku između ponuđene i procijenjene vrijednosti nabave je različita kalkulacija procijenjenih sredstava, a navedene procjene rade konzultanti koji izrađuju Studiju izvodljivosti na temelju koje se odobravaju bespovratna sredstva iz fondova EU.

Agra-trgovina je navela sljedeći netočni navod Solmexa kako je „zbog navedenog, podnositelj ove inicijative nastojao ishoditi promjene u postojećim tehničkim specifikacijama koje su istovjetne kod svih naručitelja koji obavljaju vodoopskrbu i odvodnju u RH." Pritom je Solmex naveo kako je izmjene postojećih tehničkih specifikacija podnio slijedećim naručiteljima, Tekija d.o.o., Međimurske vode d.o.o., Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vode Lipik d.o.o., 6. maj odvodnja d.o.o. i VG Vodoopskrba d.o.o.

Agra-trgovina u vezi s navedenim, istaknula kako se na natječaj naručitelja Tekija d.o.o. nije javila sukladno poslovnoj odluci društva koja je donesena s pažnjom urednog i savjesnog gospodarstvenika. Za postupak javne nabave naručitelja Međimurske vode d.o.o., Solmex nije dostavio nikakav dokaz da mu je odbijena ponuda jer nije ispunjavao tehničke kriterije koji su propisani u dokumentaciji za nadmetanje, odnosno da je naručiteljima dostavljao popratne dokumente kojima bi dokazivao da je oprema koju nude njegovi principalni jednakovrijedna. Solmex je u navedenom postupku javne nabave dostavio ponudu u kojoj je naveo da u potpunosti ispunjava sve tehničke kriterije kako ih je propisao naručitelj. U natjecaju naručitelja Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Solmex je dostavio svoju ponudu u kojoj navodi da potpuno ispunjava sve tehničke kriterije koje je zatražio naručitelj. Na postupak javne nabave naručitelja Vode Lipik d.o.o., Agra-trgovina se nije javila sukladno poslovnoj odluci društva. U javnom postupku nabave naručitelja 6. maj odvodnja d.o.o., Solmex je ponovno dostavio svoju ponudu u kojoj navodi da potpuno ispunjava sve tehničke kriterije koje je zatražio naručitelj, a nije dostavio nikakav dokaz da mu je odbijena ponuda jer nije ispunjavao tehničke kriterije koji su propisani u dokumentaciji za nadmetanje, odnosno da je sektorskim naručiteljima dostavljao popratne dokumente kojima bi dokazivao da je oprema koju nude njegovi principalni jednakovrijedna. Za postupak naručitelja VG Vodoopskrba d.o.o. Agra-trgovina je navela kako Solmex također nije dostavio dokaz o tome

da mu je odbijena ponuda jer nije ispunjavao tehničke kriterije koji su propisani u dokumentaciji za nadmetanje.

Odluke o tome na kojem će postupku javne nabave Agra-trgovina sudjelovati odnosno podnijeti svoju ponudu, donose direktori poduzetnika s pažnjom urednog i savjesnog poduzetnika, uzimajući u obzir trenutno raspoložive kapacitete Agra-trgovine kao i trenutno raspoložive kapacitete proizvođača, odnosno dobavljača opreme, te financijsku izloženost poduzetnika kod poslovnih banaka u pogledu bankarskih garancija koje se obvezno dostavljaju kao bitan element ponude u postupcima javne nabave, odnosno sve poslovne i financijske okolnosti u kojima se u tom trenutku nalazi poduzetnik.

Na pitanje AZTN-a o međusobnoj suradnji Agra-trgovine i Gradatina, Agra-trgovina je navela kako su oni konkurencija posljednjih 20 godina na tržištu specijalnih vozila za održavanje sustava odvodnje. Prema saznanju tog poduzetnika, preostali dio proizvodno prodajnog programa Agra-trgovine, Gradatin nema u svom programu, dok Gradatin u svom programu nudi široku paletu proizvoda za komunalni sektor koju Agra-trgovina nema u svom programu. U razdoblju od 2015. do dana predmetnog očitovanja, poslovni odnos između Gradatina i Agra-trgovine, svodi se isključivo na dvije kupoprodaje opreme te ne postoji nikakav pismeni ili usmeni, dogovor ili sporazum o podjeli tržišta.

Vežano uz suradnju Agra-trgovine i CNM-a, navela je kako za razliku od Gradatina, navedeni poduzetnici nisu konkurencija ni u jednom aspektu njihovih proizvodno prodajnih programa. U zadnjih 15 do 20 godina poduzetnici su surađivali na način da su zajednički sudjelovali u postupcima javne nabave kao zajednica ponuditelja, kao na primjer u postupku javne nabave naručitelja Odvodnja Rovinj d.o.o., ili na način kupoprodaje opreme CNM-a od Agra-trgovine kao u postupku naručitelja Odvodnja Poreč d.o.o.

U zaključnom dijelu očitovanja Agra-trgovina je još jednom istaknula da insinucije Solmexa o tome da Agra-trgovina surađuje s javnim naručiteljima na način da javni naručitelji prilagođavaju uvjete natječaja Agra-trgovini su ne samo neosnovane i paušalne, nego predstavljaju i zlouporabu prava na pokretanje postupaka, odnosno određenu vrstu „objesnog parničenja“.

Solmex uz Inicijativu nije dostavio niti jedan dokaz kojim bi se potvrdilo da je njegova ponuda odbijena upravo iz razloga što nije ispunjavao određene tehničke specifikacije, već naprotiv, objesno je tražio izmjene, a da se pritom nije javljao na konkretan natječaj ili bi se pak javio i tvrdio da ispunjava konkretan tehnički kriterij za koji je tražio prethodno izmjenu ili se uredno javljao kod drugih naručitelja i prihvaćao (ispunjavao) bez prigovora isti tehnički kriterij.

Agra-trgovina nije sklopila nikakav sporazum s Gradatinom o podjeli tržišta, a s tim u vezi Solmex nije dostavio niti jedan dokaz koji bi potvrdio njegove navode. Agra-trgovina zato ponovno ističe da inicijativa Solmexa nije podnesena u dobroj vjeri, već s ciljem otežavanja poslovanja i počinjenja štete u pogledu povrede ugleda Agra-trgovine koja može rezultirati gubitkom tržišnog udjela, gubitkom klijenata i poslovne dobiti te povećanim ulaganjima u marketinške aktivnosti Agra-trgovine na tržištu Republike Hrvatske.

3. Činjenice utvrđene tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu

AZTN je izvršio uvid u priloge dostavljene uz inicijativu poduzetnika Solmex te je analizirao dostavljenu dokumentaciju u vidu Zapisnika o javnom otvaranju ponuda u šest postupaka javne nabave vezano uz koje, sukladno tvrdnjama podnositelja inicijative, postoji mogući dogovor Gradatina i Agra-trgovine o podjeli tržišta, a budući da u navedenim postupcima ova dva poduzetnika nisu svojim ponudama konkurirala jedan drugome. Riječ je o postupcima

javne nabave naručitelja Odvodnja Poreč d.o.o., oznake: 205/S 005-0035477, Odvodnja Rovinj-Rovigno d.o.o., oznake 2016/S 002-0008101, Privreda d.o.o., oznake 2016/S 005-0015911, VG Vodoopskrba d.o.o., oznake 2018/S 0F5-0004122, Tekija d.o.o., 2019/S 0F5-0019561 i Vode Jastrebarsko d.o.o., oznake 2018/S 0F5-0016590.

U navedenom postupku naručitelja Odvodnja Poreč d.o.o., koji je bio podijeljen na 3 grupe. Za grupu 1, nabava vozila za održavanje sustava odvodnje i kamere za CCTV inspekciju kanalizacijskih cijevi ugrađene u vozilo, pristigla je isključivo ponuda CNM-a, a za grupu 3 za koju je tražena komunalna oprema, pristigla je jedino ponuda Agra-trgovine.

U otvorenom postupku javne nabave specijalnih vozila za sustav odvodnje i CCTV kamere s vozilom naručitelja Odvodnja Rovinj-Rovigno d.o.o., pristigla je isključivo ponuda zajednice ponuditelja koju čine CNM i Agra-trgovina.

U otvorenom postupku javne nabave opreme za održavanje sustava odvodnje i vodoopskrbe koji je provela Privreda d.o.o., Petrinja, koji je bio podijeljen na 3 grupe. Za grupu 2 pristigla je isključivo ponuda poduzetnika Gradatin, a za grupu 3 isključivo ponuda Agra-trgovine.

U postupku javne nabave naručitelja VG Vodoopskrba d.o.o., predmet nabave bio je podijeljen na 2 grupe, te su za obje grupe pristigle isključivo ponude Agra-trgovine.

U otvorenom postupku javne nabave opreme za održavanje sustava odvodnje Požega koji je provela Tekija d.o.o., pristigla je isključivo ponuda Gradatina, dok je u postupku javne nabave opreme za održavanje sustava odvodnje koji su provele Vode Jastrebarsko d.o.o., pristigla jedino ponuda Agra-trgovine.

Uvidom u Zapisnik o javnom otvaranju ponuda za natječaj naručitelja Slavča d.o.o. iz Nove Gradiške, od 3. lipnja 2016., oznake 2016/S 005-0007640, koji je također dostavio Solmex, AZTN je utvrdio kako su za isti predmet nabave (specijalno vozilo za usisavanje i ispiranje zapremine 12,5 m³) ponude dostavila oba poduzetnika, Gradatin i Agra-trgovina.

Gradatin je podneskom od 11. studenoga 2019. dostavio popis postupka javne nabave specijalnih vozila za održavanje sustava odvodnje i CCTV kamera u razdoblju od 2016. do 2019. u kojima se taj poduzetnik nadmetao. Među navedenih 18 javnih natječaja, u četiri je ponuditelj bila i Agra-trgovina. Riječ je o postupcima javne nabave naručitelja Vodovod Osijek d.o.o. (oznake: 2016/S 005-0001919), od 2. veljače 2016., predmeta nabave Oprema za održavanje sustava vodoopskrbe i odvodnje, postupku naručitelja Slavča d.o.o. iz Nove Gradiške (oznake: 2016/S 005-0007640), od 12. travnja 2016., predmeta nabave Vozilo za prijevoz fekalija, postupku javne nabave naručitelja Albanež d.o.o. iz Pule, (oznake: 2016/S 002-0013480) od 17. lipnja 2016. predmeta nabave Komunalno vozilo za čišćenje i uklanjanje nečistoća iz kanalizacijskih cijevi te njihovo transportiranje do mjesta deponiranja, te postupku naručitelja Privreda d.o.o. iz Petrinje, (oznake: 2016/S 005-0015911) od 18. srpnja 2016. za nabavu opreme za održavanje sustava odvodnje i vodoopskrbe.

Sukladno očitovanju i dokumentaciji koju je dostavila Agra-trgovina podneskom od 15. studenoga 2019., taj poduzetnik je u razdoblju od 1. siječnja 2016. do 1. listopada 2019., sudjelovao u 31 javnom natječaju. Riječ je o natječajima naručitelja Odvodnja Poreč d.o.o. Poreč, oznake 2015/S 005-0035477, Međimurske vode d.o.o. Čakovec, oznake: 2015/S 005-0038953, Vodovod grada Vukovara d.o.o. Vukovar, oznake: 2015/S 005-0039479, Vodovod Osijek d.o.o. Osijek, oznake: 2016/S 005-0001919, Pula Herculanea d.o.o. Pula, oznake: 2016/S 002-0004073, Slavča d.o.o. Nova Gradiška, oznake: 2016/S 005-0007640, Odvodnja Rovinj d.o.o., Rovinj, oznake: 2016/S 002-0008101, Albanež d.o.o., Pula, oznake: 2016/S 002-0013480, Privreda d.o.o., Petrinja, oznake: 2016/S 005-0015911, Odvodnja Poreč d.o.o. Poreč, oznake: 2016/S 005-0022554, Vodovod i kanalizacija d.o.o., Karlovac, oznake: 2016/S 005-0029078, Odvodnja Poreč d.o.o., Poreč, oznake: 2017/S 0F5-0008113, Pula

Herculanea d.o.o. Pula, oznake: 2017/S 0F2-0011334, Odvodnja d.o.o. Zadar, oznake: 2017/S 0F2-0023157, Grad Zagreb Vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Zagreb, oznake: 2017/S 0F2-0026504, Vodovod i kanalizacija d.o.o., Karlovac, oznake: 2016/S 005-0029078, VG Vodoopskrba d.o.o., Velika Gorica, oznake: 2018/S 0F5-0004122, Pula Herculanea d.o.o. Pula, oznake: 2018/S 0F2-0010894, Odvodnja Poreč d.o.o. Poreč, oznake: 2018/S 0F5-0016814, Vode Jastrebarsko d.o.o., Jastrebarsko, oznake: 2018/S 0F5-0016590, Virkom d.o.o. Virovitica, oznake: 2018/S 0F5-0027084, Vodovod i kanalizacija d.o.o. Karlovac, oznake: 2018/S 0F5-0036562, Ponikve voda d.o.o., Krk, oznake: 2019/S 0F5-0003864, 6. maj odvodnja d.o.o., Umag, oznake: 2019/S 0F5-0002672, Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci, oznake: 2019/S 0F5-0008466, Međimurske vode d.o.o., Čakovec, oznake: 2019/S 0F5-0012326, Odvodnja Poreč d.o.o. Poreč, oznake: 2019/S 0F5-0015277, Đakovački vodovod d.o.o., Đakovo, oznake: 2019/S 0F5-0025728, i Varkom d.o.o., Varaždin, oznake: 2019/S 0F5-0029989. Od 31 postupka javne nabave na kojima je sudjelovala Agra-trgovina, u njih 12 su svoje ponude podnijeli i drugi poduzetnici.

Kada je riječ o postupcima javne nabave, propisi o zaštiti tržišnog natjecanja mogu se primijeniti isključivo na poduzetnike koji se u tim postupcima javljaju kao ponuditelji. Tada se utvrđuje je li riječ o prethodnom sporazumu između konkurenata kojim oni unaprijed dogovaraju redosljed kojim će se javljati na javne natječaje i uvjete (prvenstveno cijene) koje će nuditi naručiteljima.

S druge strane, odnosi naručitelja i ponuditelja u postupcima javne nabave predmet su isključivo propisa o javnoj nabavi ili onih s područja kaznenog zakonodavstva. Stoga AZTN nije razmatrao moguća postupanja naručitelja u predmetnim postupcima javne nabave, a budući da isti nisu u njegovoj nadležnosti.

Slijedom navedenog, uvidom u dokumentaciju i očitovanja dostavljene od strane podnositelja inicijative te Gradatina i Agra-trgovine, AZTN je utvrdio kako su navedena dva poduzetnika u promatranom razdoblju sudjelovali ukupno sa svojim ponudama u značajno većem broju natječaja, od šest natječaja koje navodi podnositelj inicijative, a u nekima od njih su i konkurirali jedan drugome.

4. Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

Na temelju dostavljene dokumentacije i utvrđenog činjeničnog stanja tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu, Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Vijeće), sukladno ovlastima iz članka 31. ZZTN-a, na sjednici 1/2020, održanoj 16. siječnja 2020., razmatralo je navedeni predmet te je donijelo odluku da se inicijativa poduzetnika Solmex odbaci jer ne postoje dostatne indicije za pokretanje postupka AZTN-a po službenoj dužnosti protiv poduzetnika Gradatin i Agra-trgovina radi utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma u smislu članka 38. stavka 1. te članka 39. ZZTN-a, a vezano uz primjenu članka 8. ZZTN-a.

Člankom 8. stavkom 1. ZZTN-a zabranjeni su svi sporazumi između dva ili više neovisnih poduzetnika, odluke udruženja poduzetnika i usklađeno djelovanje, koje kao cilj ili posljedicu imaju narušavanje tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu, a osobito oni kojima se izravno ili neizravno utvrđuju kupovne ili prodajne cijene, odnosno drugi trgovinski uvjeti, te dijele tržišta ili izvori nabave.

Temeljem provedenog prethodnog ispitivanja stanja na tržištu javne nabave vozila i opreme za održavanje sustava odvodnje, u razdoblju od 2016. do 2019., nisu utvrđena postupanja Gradatina i Agra-trgovine koja ukazuju na postojanje dostatnih indicija za pokretanje postupka u smislu članka 38. stavka 1. te članka 39. ZZTN-a, a vezano uz primjenu članka 8. ZZTN-a.

Vezano uz moguća protupravna postupanja javnih naručitelja na koja je Solmex ukazao u inicijativi za pokretanje postupka, AZTN napominje da nadzor u svrhu otklanjanja ili sprječavanja nepravilnosti koje mogu nastati ili su nastale kao posljedica povrede Zakona o javnoj nabavi i podzakonskih propisa u području javne nabave, kao i utvrđivanje jesu li u pojedinim postupcima javne nabave ostvarena sva bitna obilježja kaznenog djela zlouporabe u postupku javne nabave u smislu članka 254. Kaznenog zakona („Narodne novine“, br. 125/11, 144/12, 56/15 i 61/15, dalje: KZ), ili nezakonitog pogodovanja u smislu 292. KZ-a u nadležnosti su drugih tijela i/ili institucija, različitih od AZTN-a.

Stoga je AZTN, na temelju odluke Vijeća, odlučio kao u izreci ovog rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali podnositelj inicijative može tužbom pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 (trideset) dana od dana dostave ovog rješenja.

Predsjednik Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

Mladen Cerovac, mag. iur.

Napomena:

Sukladno članku 53. ZZTN-a, podaci koji predstavljaju poslovnu tajnu izuzeti su od objavljivanja te su u tekstu navedeni podaci označeni [...], odnosno koriste se skraćeni naziva te postoci i podaci u rasponu.